

Derneğin ücretsiz gazete dağıtımı ve bahse konu gazetelere ilan-reklam alması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84974990-130[1-2011-80]-140
Tarih	20.02.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 84974990-130[1-2011-80]-140 20/02/2013

Konu : Derneğin ücretsiz gazete dağıtımı ve bahse konu gazetelere ilan-reklam alması

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Federasyonunuz tarafından yılda iki kez (dini bayramlarda) gazete basım ve dağıtımı yapıldığını, bu gazetelerin dağıtımının ücretsiz olarak yapıldığını, ancak bahse konu gazetelere ücret karşılığında reklam ve ilan alındığını ve dağıtımı yapılan gazeteler için kurban bayramı sonunda fatura düzenlendiğini belirterek söz konusu faaliyetin kurumlar vergisi ve katma değer vergisi bakımından değerlendirilmesi hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

A) Kurumlar Vergisi Yönünden :

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup, aynı Kanunun 2 nci

maddesinin beşinci fıkrasında da dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve sermaye şirketi ile kooperatifler dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme olduğu; altıncı fıkrasında ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği; mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Federasyonların tüzel kişilikleri itibariyle kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayıp, devamlılık arz eden ticari, sınai ve zirai faaliyetleri nedeniyle oluşacak iktisadi işletmeler nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirileceği tabiidir.

03/04/2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler" başlıklı (2.4) bölümünde; iktisadi işletmenin belirlenmesinde iktisadi işletmenin en belirgin özelliğinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesi olduğu diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek ya da vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır.

Anılan Genel Tebliğde açıklandığı üzere, iktisadi işletmenin belirlenmesinde Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında belirlenen koşullar dikkate alınacak olup işletmenin belirgin özelliği bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesi ve iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı veya hizmet ifaları gibi faaliyetlerdir. Ticari organizasyon, sermaye tahsisi, işyeri açılması, organizasyonun mahiyetine uygun personel istihdamı, ticaret siciline kaydolmak gibi unsur ve şartlardan tümü veya bir kısmı yerine getirilmek suretiyle belirli şekilde kurulmuş olacaktır.

İktisadi işletmenin tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edilebilmesi için ise; bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle, işletmede üretilen malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerektiği, aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyeceği açıktır.

Yukarıda belirtilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, her yıl dini bayramlarda olmak üzere yılda iki defa gazete basımı ve dağıtımı yapan Federasyonunuzun gazeteleri ücretsiz satmasına rağmen söz konusu gazetelere bedel karşılığında reklam ve ilan almanız nedeniyle, Federasyonunuza bağlı bir iktisadi işletme oluşacağından oluşacak iktisadi işletmenin kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis ettirilmesi gerekmektedir.

B) Katma Değer Vergisi Yönünden :

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 1/1 inci maddesinde ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 1/3-g maddesinde genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, KDV Kanununun 27/1 maddesinde bedeli bulunmayan veya bilinmeyen işlemler ile bedelin mal, menfaat hizmet gibi paradan başka değerler olması halinde matrahın işlemin mahiyetine göre emsal bedel veya emsal ücret olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, gazetelere bedel karşılığında reklam ve ilan almanız kurumlar vergisi açısından iktisadi işletme oluşturduğundan ve Federasyonunuz tarafından basımı yapılan gazetelerin bedelsiz dağıtımına ilişkin olarak KDV Kanununda belirlenmiş herhangi bir istisna hükmü mevcut olmadığından söz konusu işlemin emsal bedel üzerinden katma değer vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, çıkarılacak gazetelere reklam ve ilan alınmak suretiyle ifa edeceğiniz reklam hizmetleri de genel hükümler çerçevesinde KDV ye tabi olacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026